



**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 30 września 2011 r.

**Pan
Rafał Jurkowlaniec
Marszałek Województwa
Dolnośląskiego**

LWR-4101-06-01/2011
P/11/106

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu przeprowadziła w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego we Wrocławiu, zwanym dalej Urzędem, kontrolę wdrażania działań z zakresu gospodarowania rolniczymi zasobami wodnymi, finansowanymi przy udziale środków Unii Europejskiej². Kontrolą objęto działalność Urzędu w okresie od 1 stycznia 2004 r. do 30 czerwca 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 23 września 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Marszałkowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych uchybień, wdrażanie przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego działań z zakresu

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

² Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie art. 6 ust. 1, pkt 2 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427 ze zm.) delegował część zadań instytucji zarządzającej Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (PROW) samorządom województw, w tym dotyczących działania 125 Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa – schemat II Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi, *zwane dalej GRZW*, ARiMR jako agencja płatnicza Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 na podstawie art. 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (Dz. U. UE L 209 z 11 sierpnia 2005 r., s.1) delegowała również część swoich zadań samorządom województw, w tym dotyczących ww. działania. W ramach Sektorowego Programu Operacyjnego - Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 – 2006, w tym w zakresie działania 2.5. Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi, *zwanego dalej SPO*, samorzady województw pełniły funkcję instytucji wdrażającej.

ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław
tel.: 71 711 83 00, fax: 71 711 83 50, e-mail: LWR@nik.gov.pl

gospodarowania rolniczymi zasobami wodnymi obejmującymi m.in. przygotowanie do uruchomienia działania GRZW.

1. NIK pozytywnie ocenia przygotowanie organizacyjne Urzędu do wykonywania zadań instytucji zarządzającej przy realizacji działania GRZW w ramach PROW 2007 – 2013. Przy wdrażaniu nowego działania wykorzystano z doświadczeń nabytych podczas wdrażania działania 2.5 Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi w ramach SPO na lata 2004 – 2006. W ramach przedmiotowego działania zrealizowano 23 zadania związane z odbudową i modernizacją urządzeń melioracji podstawowych oraz melioracji szczegółowych, na które wykorzystano z funduszy Unii Europejskiej kwotę 41,2 mln zł, co stanowiło 100% limitu przyznanych środków unijnych.

Przedstawiciele Urzędu brali udział w opracowywaniu procedur wdrożeniowych w związku z delegowaniem do samorządów województw zadań instytucji zarządzającej (Ministerstwo Rolnictwa) i zadań instytucji płatniczej (ARiMR). Otrzymane procedury wdrożeniowe z Ministerstwa oraz Agencji zostały przyjęte do stosowania przez Urząd w kwietniu 2009 r., tj. zgodnie z terminami wyznaczonymi przez ww. instytucje programowe. Do realizacji zadań związanych z GRZW objętych PROW 2007 – 2013, w kwietniu 2007 r. w ramach struktury organizacyjnej Urzędu wyodrębniono Wydział Obszarów Wiejskich, zatrudniający 48 osób³ przeszkolonych w zakresie stosowania procedur dotyczących obsługi wniosku o przyznanie pomocy oraz wniosku o płatność, pomiędzy którymi rozdzielono zadania GRZW, nadając im odpowiednie uprawnienia do ich wykonywania. Realizację tych zadań powierzono osobom posiadającym odpowiednie kwalifikacje (47 z 48 pracowników posiada wykształcenie wyższe) i doświadczenie (nabyte we wdrażaniu m.in. SPO Restrukturyzacja 2004 - 2006).

W ramach wdrożenia PROW 2007 – 2013, dla potrzeb GRZW Urząd zakupił (w 2008 r. i 2010 r.) sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem, m.in. 45 komputerów stacjonarnych, 3 komputery osobiste – notebooki, 16 drukarek oraz skaner płaski na łączną kwotę 212,5 tys. zł. ARiMR w formie refundacji ww. kosztów dokonała zwrotu na rzecz Urzędu kwoty 179,5 tys. zł (84,5% ogółem wydatkowanych środków).

NIK zwraca uwagę, iż w zakresie pozyskiwania i gromadzenia danych związanych z realizacją zadań delegowanych, Wydział Obszarów Wiejskich nie uzyskał od ARiMR wsparcia informatycznego, bowiem dostarczony przez Agencję program OFSA-PROW – nie

³ według stanu na 30 czerwca 2011 r.

obsługuje działania GRZW. Obsługę taką w ramach ww. działania prowadzi Wydział z wykorzystaniem programu Excel.

2. W latach 2009 – 2011 (do 30 czerwca), ogłoszono dwa nabory wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania GRZW, tj. na przełomie lipca - sierpnia 2009 r. i grudnia 2010 r. - stycznia 2011 r. Ogłoszenie pierwszego naboru wniosków miało miejsce po upływie ponad roku od wejścia w życie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 czerwca 2008 r.⁴, zwanego dalej *rozporządzeniem GRZW*. Stan taki był spowodowany przeprowadzeniem przez ARiMR audytu w zakresie oceny przygotowania Samorządu Województwa Dolnośląskiego pod koniec grudnia 2008 r., brakiem procedur wdrażania działania GRZW i formularzy wniosków o przyznanie pomocy i o płatność (otrzymano je w kwietniu 2009 r.). Opóźnione ogłoszenie pierwszego naboru wniosków o przyznanie pomocy skutkowało późniejszym przystąpieniem do realizacji zadań i koniecznością aktualizacji dokumentacji, na co zostały poniesione dodatkowe wydatki w kwocie 14,06 tys. zł.

Przy ogłoszeniu obu naborów zostały spełnione warunki określone w § 6 ww. *rozporządzenia GRZW*.

Beneficjent pomocy – Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu (DZMiUW) do dnia 30 czerwca 2011 r. złożył 21 wniosków o przyznanie pomocy (12 w pierwszym i 9 w drugim naborze) obejmujących 21 zadań inwestycyjnych, w tym 12 realizowanych w jednym etapie, zaś 9 - w dwóch etapach o wartości kosztorysowej 198,2 mln zł, z czego 149,2 mln zł z UE, co stanowiło 84,6% limitu środków unijnych przyznanych dla województwa dolnośląskiego. Limit ten został określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie podziału środków PROW na lata 2007 - 2013⁵ i wynosił 40.245,04 tys. euro (176,4 mln zł).

Według stanu na dzień 30 czerwca 2011 r. Urząd ocenił pozytywnie w zakresie spełniania obowiązujących kryteriów formalnych 21 wniosków o przyznanie pomocy. Marszałek Województwa Dolnośląskiego wydał 16 decyzji o przyznaniu pomocy (w formie refundacji kosztów), na łączną kwotę 166,6 mln zł, w tym 124,9 mln zł ze środków UE. W decyzjach tych określono terminy zakończenia realizacji inwestycji: dla 3 zadań w 2011 r. (wrzesień - grudzień), dla 5 - w 2012 r., dla 4 - w 2013 r. oraz dla pozostałych 4 w 2014 r. i 2015 r. Zadania objęte ww. pomocą dotyczyły realizacji 1 inwestycji w zakresie melioracji

⁴ Dz.U. Nr 122, poz. 791 ze zm. Rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi.

⁵ Dz. U. Nr 48, poz. 388 ze zm.

wodnych szczegółowych, a pozostałe urządzeń melioracji wodnych podstawowych. Przyznane środki na realizację zadań z zakresu urządzeń melioracji podstawowych pozwolą m.in. zmodernizować i odbudować 20,6 km wałów przeciwpowodziowych (co stanowi 3,6% potrzeb w tym zakresie), uregulować cieki i potoki na długości 113,3 km (7,3% potrzeb) oraz zbudować 2 stacje pomp (0,2%). Zadanie w zakresie melioracji szczegółowych dotyczyło zmeliorowania użytków rolnych na powierzchni 98 ha.

Przebieg procesu przyjmowania i rejestrowania oraz rozpatrywania przez Wydział Obszarów Wiejskich wniosków o przyznanie pomocy w ramach GRZW zbadano na podstawie 10 z 16 (62,5%) projektów z pierwszego naboru. Analiza kontrolna wykazała nieznaczne uchybienia polegające na:

- niedokonaniu na wnioskach o przyznanie pomocy złożonych przez Beneficjenta (w 10 przypadkach) oraz na kartach weryfikacji wniosku nr K-2/104 (w 6 przypadkach) wpisu godziny przyjęcia wniosku i rozpoczęcia weryfikacji przez Wydział Obszarów Wiejskich,
- braku daty w 3 przypadkach w ocenie końcowej, w części E Karty weryfikacji wniosku, oraz niepodpisaniu wniosku przez osobę zatwierdzającą,
- wpisaniu niewłaściwej daty w 2 przypadkach wniosków, w części końcowej E karty, przez weryfikującego i sprawdzającego oraz zatwierdzającego (wpisano datę 22 listopada 2009 r., w sytuacji gdy weryfikację częściową zakończono 16 grudnia 2009 r.),
- błędnym wpisem w Karcie weryfikacji nazwy zadania - tytułu operacji, zamiast „Krajów - melioracje podstawowe gm. Krotoszyce, Złotoryja i Męcinka” wpisano „Krajów - melioracje podstawowe gm. Krotoszyce, Złotoryja i Miękinia”,

Powyższe uchybienia stanowiły naruszenie m.in. § 9 *rozporządzenia GRZW* oraz procedur określonych w Księżce KP-014/v.1/z z 2 kwietnia 2009 r.⁶

NIK pozytywnie ocenia sprawowanie kontroli i audytu oraz monitorowanie PROW 2007 – 2013, w stosunku do działania GRZW.

Uwagi NIK dotyczą jednak występujących przypadków niedotrzymania terminów przekazywania do ARiMR sprawozdawczości z realizacji zadań GRZW określonych w § 7 ust. 1 *rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 11 marca 2010 r. w sprawie zakresu sprawozdań dotyczących realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 oraz trybu i terminów przekazywania tych sprawozdań*⁷. Analiza terminowości przekazywania sprawozdań (w wersji papierowej i elektronicznej) z lat 2009 – 2011 (30

⁶ Książka procedur obsługi wniosku o przyznanie pomocy dla działania 125 Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa - ...Schemat II Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi PROW na lata 2007 – 2013 .

⁷ Dz. U. z 2 010 r., Nr 56, poz. 346.

czerwca) wykazała, że trzy sprawozdania, tj. dwa półroczne (za II półrocze 2009 r. i 2010 r.) oraz jedno roczne za 2010 r. nie zostały wysłane terminowo, a opóźnienia wyniosły odpowiednio: 4, 7 i 3 dni. Również z opóźnieniem od 1 do 8 dni przekazywano do ARiMR okresowe prognozy wydatków w ramach działania GRZW, tj. 2 sprawozdania kwartalne i 2 półroczne za lata 2010 – 2011 (30 czerwca).

3. Urząd zgodnie z art. 10a ustawy z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej⁸ uczestniczył w przekazywaniu środków na wyprzedzające finansowanie działania GRZW. Środki z Budżetu Państwa przekazane Beneficjentowi od Wojewody Dolnośląskiego, za pośrednictwem Urzędu na dzień 30 czerwca 2011 r. wyniosły 29,6 mln zł, a na 31 lipca 2011 r. wzrosły do 38,8 mln zł.

Do 30 czerwca 2011 r. nie zostało zakończone żadne z zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach GRZW, w związku z czym nie zostały też złożone wnioski o płatność i Urząd dotychczas nie wykonywał zadań delegowanych agencji płatniczej.

W toku kontroli NIK, tj. w dniu 24 sierpnia 2011 r., DZMiUW wystąpił z wnioskiem do Wydziału Obszarów Wiejskich Urzędu o wprowadzenie zmian w zakresie etapowania dla 10 z 12 zadań (z pierwszego naboru), na które wydane zostały decyzje o przyznaniu pomocy finansowej z udziałem środków unijnych w lutym 2010 r. Powyższe zmiany umożliwiłyby Beneficjentowi wcześniejsze wystąpienie z wnioskiem o płatność, przy czym do zakończenia kontroli NIK, tj. do 16 września 2011 r. Marszałek Województwa Dolnośląskiego nie zajął stanowiska w powyższym zakresie.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Zapewnienie terminowego przekazywania do ARiMR obowiązujących sprawozdań oraz prognozy wydatków w ramach działania GRZW.***
- 2. Prawidłową weryfikację wniosków o przyznanie pomocy w ramach GRZW.***
- 3. Podjęcie działań mających na celu przyspieszenie pozyskania środków unijnych m.in. poprzez rozważenie możliwości wprowadzenia etapowania zadań realizowanych w ramach GRZW.***

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Marszałka, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania

⁸ Dz. U. Nr 187, poz. 1381

wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Marszałkowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury we Wrocławiu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

